

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik, izide dan poprej.

Stane na leto 10.

1/2 leta 5.

1/4 „ 2.50

Posamične številke stanajo 8 vin.

Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upraviništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglas in poslanica se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Volitve v veleposestvo.

Zaupni shod slovenskih veleposestnikov dne 7. avgusta t. l. v Gorici, katerega se je udeležilo 45 volilcev, ki so zastopali nadpolovično večino vseh volilcev je sklenil postaviti za I. volilni okraj (slovensko veleposestvo) sledeče kandidate:

Dr. Anton Gregorčič,

državni poslanec v Gorici,

Matija Rutar,

c. kr. višji sodni svetnik v Gorici,

Dr. Alojzij Franko,

odvetnik v Gorici.

Vsi imenovani gospodje so kandidature sprejeli.

Izjava.

Podpisani se zahvaljujem onim gg. veleposestnikom, ki so se potegovali za to, da bi kandidiral v veleposestvu. Na sestanku veleposestnikov dne 17. julija sem povdarjal, da v slučaju potrebe odstopim veče. g. dr. A. Gregorčiču kandidature. Ker se je pokazala potreba, da pride veče. g. dr. A. Gregorčič v deželni zbor — in se to zgodi na splošno željo gg. veleposestnikov — odstopam od kandidature in priporočam svojita častice, naj prihodnjo nedeljo oddajo svoje glasove veče. g. dr. A. Gregorčiču. — Ker se sliši, da se bode postavilo protikandidate in ker sem izvedel, da se namerava tudi mene uvesti v to novo listo, izjavljam s tem, da ne sprejem nikake kandidature.

Medana, 8. avgusta 1913.

Ant. Zucchiati.

Gorica, 9. avg. 1913.

Oddih po dolgi dobi trpkih občutkov: Na Balkanu je sklenjen mir, ki se ne bo sicer zval po Beogradu ali Skoplju ali Sofiji, marveč po neslovenskem Bukureštu, — ipak mir, ki konča prelivanje bratske in zavezniške krvi in ki je po dolgi dobi narodne žalosti prva vest, ki zamore razveseliti tudi one, ki so ob srbskih zmagah, veseleli vsacega Slovenca, mislili tudi na bratski narod Bolgarov, krvaveč pod dinastično politiko nemškega carja in pod lastnim šovinizmom, ki je postal med nami pregovoren za onega, ki se po velikih, nepričakovanih uspehih prevzame in postane nestrpen napram bratu.

Srbija postane z mirom skoraj še enkrat večja. Ona bo postala namonejša jugoslovanska država, čim prevede v novoosvojenih krajih potrebne gospodarske reforme: Osvobodjenje kmetov od dotedanjih fevdnih veleposestnikov. S socialno

reformo v Novi Srbiji bo ta država postala najboljši odjemalec naše industrije. Avstrija je danes na razpotju tudi gospodarski, ne le politično. Zdi se pa, da bo na tem razpotju pomišljala tako dolgo, da bo zamudila svoj vlak in da bo pricapljala na bližnji Balkan daleč za Nemčijo in za Italijo, — zato pa bodo severoalbanske pošte imele nemške počete in prestiž bo obvarovan.

Tudi sedaj, ob sklepu miru, hoče Dunaj nekaj mešati. Že se oglašajo glasovi, da bo treba revidirati bukureški mir, da ne dobi Srbija preveč. Toda skupni odpor Srbije, Rumunije in Grške bo menda za legel, zlasti ker tudi Nemčija in Italija nista reviziji naklonjena. Nemčija bi rada spravila svojo ovčico v hlev, Italija pa Grške noče prikrajšati, ker bi bila s tem prikrajšana sama v južni Albaniji, kakor tudi v vprašanju otokov.

Jadna Bolgarska dobi mnogo, mnogo manj, nego je sanjala. Kriva je tega sama, — če ne narod, pa v prvi vrsti kralj in njegovi ljudje, pa tudi narod sam. Le pomislimo na pisavo bolgarskih listov, na obnašanje naroda, ko so se Srbi vračali domov izpod dobljenega Odrina! Macedonija izgubljena, Solun izgubljen, Kavala izgubljena, Ruščuk neutrjen, Silistrija — Balčik izgubljena, in izgubljen Odrin, izgubljena Trakija! Sicer je po vojni Bolgarila vendar le večja, nego prej, toda ponižana je, premagana od Srbov, Grkov, Rumunov in zaničevanih, prej tepenih Turkov. Velike, velike naloge jo čakajo, — žalostno je pa to, da ni nikjer, nikjer pomoči, le od — Avstrije. To pomoč pa vedo Bolgari tudi ceniti, kakor je — primerno.

Slabost naše zunanje politike, ki se ho menda v vrašanju revizije zopet dokumentirala, docela odgovarja slabosti naše notranje politike. Državni zbor ho zasedal še le na jesen, ta čas pa se je zonet onesrečil poizkus pomažariti Hrvatsko z drugim komisarijem: komisarijat je dobila lena ponosna kraljevina češka. — komisarski režim imamo Slovenci, — povsodi ti nezadovolnost in nikjer ni človeka, ki bi znal z močno roko potegniti voz iz blata. Je pa tudi nemogoče, dokler vleče vsak na svojo stran in se godi krivica vsem razven privilegirancem.

Na Goriškem bi bili lahko še najbolj zadovoljni, ker se obeta nova doba, doba dela v deželi. — toda dolgo bo traja delati, da se odpravi nedostatk, ki so ostali od prejšnjih časov, nedostatk, ki so enako škodljivi za nas kot Slovence, agrarni narod in davkoplačevalec. Toda to je stvar novoizvoljenega narodnega zastopstva, kateremu želimo več sreče, nego je je imela vodilna gospoda na Dunaju v pretečenem letu.

Prenešeni delokrog — odvzet goriškemu municipiju!

Kakor strela z jasnega neba je zadela naš municipij odredba c. kr. vlade, s kojo se jemlje goriškemu municipiju prenešeni delokrog. Redkokeč se vlada odloči za takó represalijo. Biti morajo že izredne razmere, ki jo dovedejo k takemu koraku. Ni jih topot iskati v kakih zunanjih dogodkih, marveč edino v dejstvu, da noben pameten človek na

Primorskem več ne zaupa kamoristični vladi na municipiju. V Pulji so se razkrile na municipiju grozne nerednosti, za municipij goriški se jih domneva. Municipiju v Gorici je dokazano s o d n i s k i m potom, da so tam falzificirali uradne listine o ljudskem štetju in v občinskih volitvah. Njihovo gospodarstvo pa je namestništvo najboljše označilo s tem, da do danes ne le ni odobrilo proračuna za l. 1913, marveč ga odločno zavrnilo.

Odvzete prenešene delokroga zadene goriške razmere prav globoko, ker je župan avtonomnega mesta vršil funkcije vsopredne okraj. glavarju. Bil je politična instanca prve stopnje. To zadeva predvsem o b r t n e stvari. Na tem polju je razvijalo županstvo velikansko nacionalno delavnost. Neodvratni naval slovenskega srednjega stanu je tu nahajal smrtnege sovraga, ki je prežal na vsako priliko, da mu škoduje. Za koncesije vseli vrst se je bil večer boji, podeljevale so se raje renjokolom kakor domačinom. Namestništvo ni moglo kot druga instanca regulirati vseh krivic, ki so nam jih na polju prizadevali. Slovenski obrtniki vedo povedati celo zgodovino mučeništva, šikan in krivic, ki so jih doživeli v neprestanem boju z municipijem. Kako n. pr. so se delile kazni po dvojni meri, in kako se je na različen način postopalo proti Lahom in Slovincem glede posledic teh kazni. Še ima sicer municipij v roki nadzorstvo po zakonu o živilih, a tudi tu je njegova sila znatno omejena.

Prenešeni delokrog zadeva poleg obrtnih še druge zadeve: Brambne zadeve, vojaško nastanjenje, zdravstveno policijo, odgonsivo, prijavljanje, ljudsko štetje itd. Kogar se tiče, se bo globoko oddahnil, ker se bode lahko odslej obračal na glavarstvo, kjer bo našel pravico in bo smel govoriti slovenski, mej tem ko je poprej moral tesnim srcem ponižno pritiskati kljuko po municipiju ali pa najeti italijanskega odvetnika, če je hotel kaj doseči.

A to še ni dovolj. Še so važne funkcije v roki občine. Še leži kot mora na Slovincih, ki jih izključuje od vseh pravic. Zato pa ne moremo mirovati poprej, ko se razžene kamoristični občinski svet.

Mi smo načelni prijatelji občinske avtonomije in želimo si kmalu časov, ko se goriški občini povrne zopet prenešeni delokrog. A uvideti mora vsak, da takim ljudem kot so kamoristi, ni možno zaupati te oblasti. Avtonomija v njih rokah je sužnjost in terorizem za nas in vse opozicijske elemente v Gorici. Kdor torej hoče, da se Gorici zopet povrne čast in moč avtonomije, mora delati z nami za to, da se uniči kamoristi in pridejo v mestni svet zaupniki vseh strank, ki jim bo rešitev našega mesta skupna naloga. Dasi za mestno avtonomijo trenutno škodljivi, za vseh nadaljni razvoj Gorice za koristni ukrep vlade bodi prvi korak k — novi dobi v zgodovini tega lepega in ljubljene našega središča.

Keine Karten ausgeben, wenn er slovenisch verlangt!

»Rosenbach — Podrožčico« se glasi napis na postaji onstran Hruškega tunela. Na postaji tostran tega tunela pa čitamo na postajnem poslopju: »Jesenice — Assling« (in ne obratno). Na obeh postajah

so tudi vsi drugi napisi dvojezični. Rožna dolina, v kateri leži postaja Podrožčico, pa je danes še slovenska. Da bi bili nastavljeni na postaji Podrožčico slovenski železniški uslužbenci, bilo bi preveč zahtevano pri naših razmerah. Pač bi se pa lahko pričakovalo, da tam nastavljeno osebje razume deželni jezik, jezik okolice, v kateri živi. Če bi bilo pa tudi to preveč, zahtevalo bi se lahko vsaj toliko, da to osebje — pozna vsaj bližnje postaje po imenu.

V tej zavesti so se nekateri potniki 3. t. m. predrznili v Podrožčici zahtevati v slovenskem jeziku vozne listke do Jesenic. Ali ko bi vi videli uslužbenca pri blagajni, kako je zija, ko je slišal ime Jesenic! Kar nem je ostal in ni se gnil. Po ponovni prošnji potnika: »Prosim dva listka drugega razreda do Jesenic« se je blagajnik toliko ojačil, da je vprašuje, težko vzdahnil: »Assling?« Enako na v tretji in četrti obnovljeno zahtevo. Potnik je postal že nestrpen, in ker je izprevidel, da drugače ne dobi listkov, obnovil je svojo zahtevo v nemškem jeziku, nakar je takoj dobil zahtevane listke.

A kako razočaranje za blagajnika, ko je prišel drugi potnik k blagajni z enako zahtevo v slovenskem jeziku. Skoraj bi bil padel blagajnik v omedlevice. Šele po večkratni zahtevi je toliko prišel k sebi, da je prašal: »Assling?« Ali joj gorje! Potnik je zopet obnovil svojo zahtevo: »Prosim 2 listka II. razreda do Jesenic«, in pri tem naglašal besedo »Jesenice«. V groznem strahu, kaj bode, poklical je blagajnik prometnega uradnika na pomoč. In prišel je ta in rešil to zadevo, rešil blagajnika in rešil Velenemčijo pogina s sledečim energičnim dobesednim nalogom: »Keine Karten mehr ausgeben, wenn er slovenisch verlangt.« (Ne dati mu več listkov, ako zahteva slovenski), in zagrozil je potniku, da ga bode zatožil, ker se je predrznil govoriti slovenski.

Ne v strahu radi te grožnje, ampak v strahu, da mu odide vlak, ki je imel ravnokar odpeljati, in meneč, da ni izključeno, da bi se mu pripetilo kar se je že pripetilo potnikom na Koroškem in na Štajerskem, ki so zahtevali listke v slovenskem jeziku, a so bili nato žaljeni, tepeni in celo aretirani, zahteval je nato potnik listke v nemškem jeziku. — Kaj pa ko ne bi poznal tega jezika?!

Tako se godi slovenskim potnikom na železnici na Koroškem, enako na Štajerskem, a nič boljše slovenskim železničarjem pod nemškimi načelniki v slovenskih deželah. Slovenski narodni zastopniki, deželni odborniki pa nagovarjajo slovenske uslužbence na čisto slovenskih tleh v nemškem, ali v italijanskem jeziku. Slovenski državni poslanci pa pravijo: Meni je vseeno, ali dobi to postajo na čisto slov. tleh Slovenec ali Nemec, da le zna nekoliko slovenski.

Brigati se za narod, za narodna vprašanja nimajo slovenski »narodni« zastopniki časa, ker se morajo boriti proti bratu za »načela« Caveant consules!

Balkan.

Med vojujočimi je dosežen sporazum. Bolgarska vlada je objavila v posebni poti velesilam, da je dala svojim delegatom nalog, naj podpišejo mir. V poti ni besedice o reviziji bukreškega miru, pač pa polaga Bolgarija usodo Odrina in Trakije v roke velesil, ker je sama, že preveč oslabiljena, da bi pregnala Turke.

Mejna črta. — Nova srbsko-bolgarska meja se začne na zapadni strani pogorja Belašica, gre v loku proti Strumici in Radovištu, nadalje v medvodju med Strumico in Vardarjem in potem ob medvodju do današnje južne bolgarske meje.

Nova bolgarsko-grška meja, ki je dokončana v mirovnem protokolu, se začne na zapadni strani pogorja Belašice med Strumico in Dojranom, gre potem ob grebenu tega pogorja na Jungleri in do vasi Tobolnica, prestopi reko Strumo in gre na Kačare; odtod na kote 1800, 660 in 1150, k vasi Perica, na vrh Karakora, proti severu na Aslik-Kadak, na jug na vrhove 1527, 935, 1177 in 1843, čez Rujen planino do železniške postaje Okidšolar in po reki Mesti do morja.

Novi zemljevid Balkana. — Če bi ostal Odrin in Trakija Bolgarom, bi sedaj razdelitev bila naslednja:

Turčiji ostane od njene prejšnje posesti, obsegajoče 170.000 kvadratnih kilometrov, z več kakor 6 milijoni prebivalci, samo še ozemlje, ki meri približno 20.000 m² in šteje en milijon 400.000 prebivalcev.

Bolgarija odstopi Romuniji ozemlje Turkuhan-Dobrič-Balčik, ki meri okrog 7000 m² in šteje 260.000 prebivalcev. Dobi pa ostali del odrinskega vilajeta s 23.500 m² in 650.000 prebivalci, del solunskega vilajeta v izmeri 12.000 km² s približno 260.000 prebivalci in del kosovskega vilajeta v izmeri 5000 km² in s 150.000 prebivalci. V celem je torej Bolgarija dobila 40.000 km² z 1 milijonom 60.000 prebivalci. Ako odštejemo ozemlje, ki je je morala odstopiti Romunski, se je Bolgarija povečala za 33.000 km² in bo štela 800.000 prebivalcev več, kakor pred vojno s Turčijo.

Srbija dobi: večji del kosovskega vilajeta v izmeri 18.000 km² s 620.000 prebivalci, del bitolskega vilajeta v izmeri 900 km² s 320.000 prebivalci in del solunskega vilajeta v izmeri okrog 5000 km² s 170.000 prebivalci. V celem dobi Srbija 32.000 km² z 1.110.000 prebivalci.

Črna gora dobi del novopazarskega sandžaka, ozemlje okrog Gusinja in Plave,

Peč, Djakovico in del škadrskega vilajeta, kakor ga je določila poslaniška konferenca v Londonu, torej v celotni okrog 7000 km² z 230.000 prebivalci.

Grška dobi: otok Kreto, Epir, del južne Makedonije, Solun z ozadjem, Serres, Drama in Kavalo s 45.000 km² in 1.520.000 prebivalci. Poleg tega dobi še Grška večino Egejskih otokov.

Nova kneževina **Albanija** bo obsegala večji del škadrskega vilajeta, severni del janinskega vilajeta in dele bitolskega in kosovskega vilajeta, torej ozemlje, ki bo štelo okrog 32.000 km² in štelo okrog 880.000 prebivalcev.

Povečane balkanske države bodo po sklenjenem miru merile: 1. Romunija 138.000 km² (doslej 131.000 km²); 2. Bolgarska 429.000 km² (doslej 96.000 km²); 3. Grška 110.000 km² (doslej 65.000 km²); 4. Srbija 80.000 km² (doslej 48.000 km²); 5. Črna gora 16.000 km² (doslej 900 km²).

Kar se tiče prebivalstva bo štela:

1. Romunska 6.260.000 prebivalcev (preje 6 milijonov);

2. Bolgarija 4.600.000 prebivalcev (preje 3.800.000);

3. Grška 4.100.000 prebivalcev (preje 2.500.000);

4. Srbija 3.600.000 prebivalcev (preje 2.500.000) in

5. Črna gora 480.000 prebivalcev (preje 250.000).

Iz teh podatkov je razvidno, da se najbolj poveča Grška, najmanj pa — Srbija!

Toda od tega moramo še odračunati izgubo Odrina in Trakije, kar si bo najbrže obdržala Turčija. Ni namreč misliti, da bi velesile res složno nastopile proti njej, za razne diplomatske note je pa padišahu toliko mar, kakor nam za predlanski sneg.

Dunajski gospodi so Srbi strašno na potu. Švabski listi so že začeli pisati v tem smislu. Berchtold, Kania in drugi taki slaboglasni redakterji so že začeli nesešteti in tuhtati, kako bi Srbiji pokumali kaj ozemlja in ga dali tisti Bolgarski, ki se tako usti proti slovanstvu, ki ima nemškega carja in avstrofilske diplomacije na čelu. Hoteli bi vzeti Srbiji vse ozemlje na levem bregu Vardarja. Mi Slovenci seve to obsojamo, pa nas nihče ne vpraša po tem; vendar smemo biti potolaženi, — tudi za Avstrijo in njeno nemško-madjarško politiko se ne briga nihče v Evropi, nihče v Srbiji; prestiz je šel po zaslugi raznih Berchtoldov in Kanij rakom zvižgat. Nemčija je proti Avstriji, tako tudi Rusija, Italija, Francija, Anglija. Do revizije torej najbrže ne bo prišlo.

Ostane »le« še vprašanje Odrina in Trakije, Egejskih otokov, Albanije, nove balkanske zveze, nove evropske konstelacije; seveda tudi ureditve v novem ozemlju; najprej pa demobilizacije, — ne le vojsk, marveč tudi... naših rezervistov na jugu.

Izjava.*)

Podpisani koloni pokojnega gosp. grofa Attemsa iz Podgore, sedaj odkupljeni po blagorodnem gospodu baronu Teufenbach, izjavljamo, da nam ni bilo mogoče podpisati pogojev, katere nam je gosp. baron iz Vipolže stavil v svrhu, da bi mu obdelovali grunte, njive itd.

Pogoji so ti le:

1. Ako je kolon 2 meseca bolan, če nima drugih delavcev za obdelovanje grunta, mora proč, t. j. dobi slovo.

2. Ako bi kolon umrl, more vsa njegova družina proč.

3. Robote delati, kar jih g. baron potrebuje z voli in z osebami.

4. Pri sadju poviška od 10 do 20 K, naj ima sadje ali ne. Polovico mora plačati o sv. Ivanu, polovico prej ko vzame o trgatvi tropine iz čebra, če ne si pridržati tropine gospodar.

5. Od vsake vrste najlepšega sadja zahteva v dar 25—30 kg in 35 kg grozdja.

6. Žita zahteva od 50—100 kg, koruze (sinka), od 50—100 kg pšenice, od 50—100 kg ovsu; kdor ga sam ne pridelu, mora pa plačati kakor je v istem času cena.

7. Povišek za hram, senožeti in travnike od 10—15 kron na sploh (več kakor prej.)

8. V dar se mora dati od 6—16 glav piščet in 30—45 jajc, če jih nima, jih mora kupiti.

9. Kdor nima živine, mu kupi gosp. baron krave in zahteva od vsake krave dnevno 3 litre mleka svežega skozi celo leto na dom v Vipolže.

10. Potem zahteva zase tri četrtine vina, pa vso trgatve mora kolon na svoje stroške spraviti v Vipolže v stari grad.

Te točke smo si zapomnili, ali so še razne druge, ki se nam zdijo pretrde, da bi jih sprejeli.

V Brdih, dne 6. avgusta 1913.

(Sledijo podpisi).

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Program teh šol je bil sprva zelo omejen. Toda sedaj se poučuje tudi v kmečkih skoro vse, kakor v višjih šolah. V eni teh šol, imenovani Grundtvig, je bil učni red skozi leta:

Ob 8. zjutraj začnejo s narodno pesmijo ali psalmom, nato predava direktor; bodisi o kakšnem predmetu nacionalne zgodovine, o veliki historični osebnosti, o francoski revoluciji ali o temi iz biblične zgodovine. Od 9.—10. ure čitajo norveške ali danske pisatelje; temu sledi polurna okrepčevalna pavza; 10^h/2.—11. vaje v štiliziranju; 11.—12. domovinska zgodovina; 12.—2. je pavza; 2.—3. svetovna zgodovina; 3.—4. pouk v danskem jeziku in gramatiki; 4.—5. okrepčevalna pavza; 5.—6. ure zemljepisje in fizika; 6.—7. tematika; 7.—8. pavza; 8.—9. ure danski pouk in danska lektira.

Obilen je pouk ročnih del. Razen tega pridno slikajo. Nadalje so kurzi za domovinoznanje in splošno v vseh šolah telovadijo in zelo pridno.

Naredko prihajajo učenci naslednje leto zopet, da bi se poglobili. To je poseben v veliki ljudski visoki šoli v Askovu, koje vodja je že zavzamal mesto naučnega ministra. Veliko učencev, ki so že bili 5.—6. mesecev v kaki drugi šoli, dohajajo v Askov, da bi nadaljevali svoje študije. To je velik zavod s 300 učenci in mnogimi učitelji, in prirodno je tu pouk globokejši kakor v drugih šolah. Tudi v teh šolah je glavno vzgojno sredstvo predava-

DOPISI.

Iz bouškega okraja.

Iz Čezsoče pri Bovcu. — Kakor smo ravno izvedeli, je imenovan za vikarja v Čezsoči prejšnji bouški kaplan Al. Filipič. Ta mož se je pokazal pri teh volitvah kot novostrujarski agitator prvega reda. Od ranega jutra do poznega večera je kolesaril po vsej bouški okolici, agitiral po hišah na vse pretege, razdeljeval glasovnice, črnil in obrekoval naprednjake, hujskal, žugal in pretil obrtnikom in kar sploh še spada k dobrim lastnostim pravega klerikalnega agitatorja. — Boučani so se ga že zdavnaj naveličali vsled njegovega političnega fanatizma. Poskušal si je pridobiti mladino na svojo stran in hotel je ustanoviti v naprednem Bovcu tudi klerikalni pevski in tamburaški zbor. Spoznal pa je kmalu, da mu ne gre na ta način v Bovcu žito v klasje in vrgel se je na novostrujarsko organizacijo. Skoraj vsak večer je povabil gotove ljudi k sebi, ter jih navduševal ob kupici vina za klerikalne ideale. Boučani mu gotovo prav radi privoščijo onih par backov, ki se vjamejo na take limanice.

Mi Čezsočani pa smo naučeni na drugo vrsto dušnih pastirjev. Več desetletij je služboval pri nas pred kratkim umrli vikar g. Mih. Štrukelj. Pokojnik se ni nikdar vmešaval v pol. boje, vsakemu je v tem oziru pustil prosto voljo, pač pa je šel vsem vaščanom s svetom in dejanjem na roko. Ni čuda, da ga je ljudstvo častilo kakor svojega očeta. Sedaj pa hoče ta kranjski možakar zanesti v naš mirni kraj mešto bratoljubja razdirajočo politiko. Temu početju se moramo že v naprej upreti in svarimo ga najodločneje pred eventuelnimi poskusi.

Za danes pa zamolčimo ime neke uradne osebe, ki ima razne nečedne zadeve na vesti, a se je kljub temu preveč ogrevala pri volitvah za novostrujarje, ter pri tem zašla celo na protipostavna pota. Odkrito pa povemo, da drugič ne bomo imeli nikakega obzira s takimi ljudmi.

V Čezsoči imamo veliko parno žago, last Italijanov. Dosedanji ravnatelj je spoštoval naš jezik in ga postavil pri vseh napisih na prvo mesto. Sedaj pa smo dobili drugega in sicer v osebi nekega Luttorfija. Možakar se počuti kljub svojemu pristnemu italijanskemu imenu za čisto-krvnega Nemca. Nimamo nič proti temu, a ker je skrajno nesramen v svoji pan-germanski zavesti, moramo tudi njemu

(Dalje v prilogi.)

Ljudske visoke šole na Danskem.

Na Danskem imajo poleg nadaljevalnih šol tudi privatne takozv. visoke šole (Folkehoyskoler), v katerih žive učenci po 5—6 mesecev v letu kakor v pensionu, tako da lahko posvečajo ves svoj prosti čas študiju. Ponajveč obiskuje te šole mladina v letih od 18.—25. Večino tvorijo kmečki otroci, po zimi mladi fantje, po leti mlade deklice.

Prve take visoke šole so bile vpeljane l. 1844., v letu 1911. jih je bilo 80, številno učencev je naraslo do 6700 v istem letu. Od teh odpade na mlade fante 3600, 3100 pa na mlade deklice. To je, da obiskuje te šole skoro 1/4 vse danske mladine.

Oče tega šolskega gibanja je bil veliki pisatelj in pridigar N. F. S. Grundtvig (1783.—1872.). Po njegovem mnenju je najugodnejša doba za učenje in pouk okoli 20. leta. Otroku je lahko, da se nauči na vse stvari, ki so praktične vrednosti, kakor je čitanje, pisanje in računanje. Toda pouk, ki pretvarja dušo učnevo, je, ki ga pozneje dobiš v letih med 18. in 20. Šola, ki zasleduje le pripravo učencev na izkušnje, ima k večjemu le sekundarno vrednost, bistveno je, da vpliva na osebnost mladih ljudi, da jim okrepimo religiozno čustvo in njih domovinsko ljubezen. Ni, da bi zahtevali mno-

žice dejstev na pamet, glavno sredstvo pouka je in ostane »živa beseda«. Učitelj vzbujaj potom predavanj o velikih vprašanih življenja duh učencev in skušaj oblikovalno vplivati na dušo mladih ljudi.

Taka šola je bila ustanovljena l. 1844. na Šlezviškem, kjer je ravno začel nacionalni boj med Danci in Nemci, toda važnost je zadobilo gibanje še le po velikih dogodkih l. 1848. Šlezviška vojna v l. 1848.—1850. je povzročila živahen razmah nacionalnega čustva in vpeljava splošne in enake volilne pravice je vzbudila splošno, prav močno intelektualno gibanje. Po 2. šlezviškem boju l. 1864. je znova napredovalo gibanje. Povsod se je ustanavljalo nove ljudske visoke šole, predvsem pri vačniki, pastorji in tudi autodidakti. Tudi so ustanavljali kmetje zadruge, da so si preskrbeli potrebni denar. To je bila doba, ko je zavladal med danskimi kmeti liberalizem in so zavzele visoke šole docela političen značaj. Mnogi vodje so bili tudi pridni politiki, in poleg domovinske ljubezni so učili tudi liberalizem.

Na Danskem obiskujejo skoro vsi kmečki otroci javne ljudske šole, katere vodijo občinski svetovalci pod državnim nadziranjem. Ko zapuščajo te šole v starosti 14. let, znajo pisati, čitati in računati in posedujejo tudi nekaj znanj iz domovinske zgodovine. V naslednjih letih je večina, vposlena ob kmečkem delu, toda v starosti med 18.—20. letom veliko obiskuje 5—6 mesecev ljudske visoke šole.

CENTRAL-BIO

Danes in jutri velezanimiv program.
V nedeljo predpoldan od 10.-12. ure sestanek vseh okoličanov v Bio.

nekoliko posvetiti. Vse prej trojezične napise po celi tovarni je nadomestil s samonemškimi, ter dal celo cenik na avtomobilu nabiti v samonemškem jeziku. Tudi pri nastavljanju delavcev je krivičen, kajti kjer le more, sprejme kakoga Nemca v službo, kljub temu da imamo dosti domaćinov, ki so starejši in kušenejši, na razpolago. Vse to njegovo postopanje je premišljena provokacija domaćinov. Opozorjamo g. Lutterotti-ja, da se ne bomo pustili dosti časa izzivati. Če pa mu je tukaj preslovensko, mu svetujemo, naj gre med prave Nemce, kam gori na Bavarsko. Tam se bo njegovo pristno germansko srce veselilo in zadovoljnosti smejalo. — Cestni odbor bovskega pa vprašamo, kako more dovoliti, da se prevažajo tako težki tovari (večkrat znaša teža naloženega avtomobila nad 12.000 kg) čez most? Cestni odbor naj se blagovoli sam prepričati, kakke jame in jarke napravlja ta avtomobil ne samo po cesti, temveč tudi na mostu. Prav nič nam ne gre v glavo, zakaj naj bi plačevali mi davkoplačevalci tako visoke prispevke za vzdrževanje, ko se pa popolnoma nič ne gleda na storjeno škodo. Gorski.

Iz ajdovskega okraja.

»Draga« v Tevčah. — Veselica na otoku sredi reke Vipave, ki se je radi ne pričakovanih ovir preložila, vrši se v nedeljo 10. t. m. Veselični prostor nahaja se na lepem, zelenem travniku — v sredini reke Vipave. Na tem nad vse lepem otoku, na katerem rasto visoki topoli, kjer se razprostirajo zeleni travniki, kjer dobi razgret človek prijetno senco in katerega obdajajo modri valčki reke Vipave, vrši se v nedeljo 10. t. m. velika poletna veselica, katero priredi društvo »Draga« iz Sv. Križa. Iz vspeveda, ki smo ga objavili že v prejšnji št. »Soče«, razvidimo, da je skrbno sestavljen in da zamore zadovoljiti še tako razvajeno občinstvo. Pevske točke pod spretnim vodstvom g. učitelja Paljka nudile bodo poslušalcem izreden užitek. — Kdor pa se hoče par uric prav pošteno nasmejati, naj ne zamudi prilike in naj še pravočasno pride na Uhanje. Zagotovimo vsakemu, da smeha in zabave bo dovolj, da rečemo na — »cente«. V to nam bo poskrbel nekdo.... ime za danes še zamočimo.... katerega smo za v nedeljo pridobili na Uhanje. — Smeha za peč! »Rekrut Janez v vojaški uniformi nam bo skrbel za to.« Kdor pride še pravočasno, imel bode priliko slišati vzdihovanje dveh zaljubljenih šuštajev pred lepo nevesto, ki jima pa kmalu pokaže — figo. Tudi nastop starega sivolasnega herca, ki bo zbranemu občinstvu povedal marsikoli zabelfeno, pa tudi grenko, ni karsikoli bodi. — In še tako naprej bi lahko naštevati, pa bodi dovolj. — Pridite vsi! Začetek ob 3. pop. — Iz bližnjih vasi pričakuje se velika udeležba. Minogrede povemo, da bodo na otok vozili neprestano »parniki«, in da se proti večeru napravi skupen ribji lov, katerega se lahko udeleži vsak. — V nedeljo vsi na Uhanje.

Domače vesti.

GG. NAROČNIKE prosimo, da poravnajo naročnino. Mnogo jih je, ki so na dolgu še od lani. Tudi mi imamo svoje obveznosti, katerim hočemo redno zadoščati, kar je pa mogoče le, če vrše tudi naročniki svojo dolžnost.

Prijatelje našega lista prosimo, da ga povsodi širijo, priporočajo in zahtevajo, zlasti pa v vseh gostilnah in lokalih.

Narodnjaki! Širjenje dobrega tiska je narodna dolžnost! Dober tisk je temelj napredka in zavednosti!

Izid ožjih volitev v Gorici 7./8. 1913. je naslednji: laški liberalci Bombig 1181, Cesciutti 1171, Pascoli 1161, Pimasić 1166; laška ljudska stranka: dr. Pontoni 1146, Frid. Simzig 1117, inž. Culot 1106, dr. Rebuta 1135. Izvoljeni laški liberalci. Kamora je zmagała z nezadovoljno večino: Med Pascoli in Pontonijem je razlike le 16 glasov!

Kandidatje v veleposestvu. — Slovenske smo označili že na drugem mestu. Za laške liberalce kandidirajo dr. Anton Ballaben, notar v Gorici, Aleks. Blasig, župan v Ronkah in Fran Candussi, industrijalec v Romansu, za laško ljudsko

stranko pa grof Gino Prandi, župan v Št. Petru ob Soči, Ivan de Pelca, župan v Čoprisu, tretji je neodvisniak dr. Artur Rebuta, župan v Težici, katerega stranka podpira.

Volitve v veleposestvu. — L' Osservatore Triestino od 8. avg. prinaša rektificirano listo veleposestnikov. V slovensko listo je bilo sprejetih 10 novih volilcev, med njimi 3 cerkveni volilci (1 karat, 1 vikar in nadčrkljisko semenišče v Gorici). Skupaj znaša lista 112. Na Furlanski strani je sprejetih v listo 51 novih volilcev, med njimi 34 dušnih pastirjev za svoje cerkve, skupaj je volilcev 280.

Corriere naj se radi »zmage« nič preveč ne repenči. Danes postaja že zopet nesramen. Pustite »Sočo« v miru in pridite poljubljat roko, — sedaj je dovolj časa za to, ko nimate več prenešenega delokroga! Ali pa se brigajte, da popravite, kar je bilo v vašem delokrogu.... prenešeno.

Narodnega zastopnika in deželnega odbornika smo imeli poprej v Gorici, ki je govoril na železnica v Gorici italijanski, na Jesenicah nemški. Imena nočemo imenovati, ker je mož pri zadnjih volitvah itak propadel. Državni poslanec, ki se je nekdanj izjavil o priliki neke interpelacije pri ravnateljstvu drž. žel. v Trstu, da je njemu vseeno, ali dobi postajo Slovenec ali Nemec, — ta mož je — Pogačnik.

Uradovanje odvzetega prenešenega delokroga. — Policijski oddelček se preseli na Studenec (Alvarez) št. 7. Stavbeni oddelček (doslej na glavarstvu II. nadstr.) pride v pritičje (prej policijski odd.). Uradi prenešenega delokroga se nahajajo tam, kjer je bil stavbeni oddelček (II. nadstr.).

Komisarijat v Istri! — Današnji »Edinosti« posnamemo, da se je vlada odločila razpustiti istrski deželni zbor in imenovati za deželo komisarija ter 2 slovenska in 2 italijanska svetnika. Kamori klenka zadnji zvonec!

Volitve v inženersko komoro, ki so se vršile 6. t. m. še niso definitivno končane, in sicer vsled diferenc, ki so se pojavile v italijanski sekciji. Največ glasov v tej sekciji je dobil inženier Piani, ki je avtoriziran kot inženier iz vseh gradbenih strok. Vladni zastopnik je interpretiral to avtorizacijo tako, kakor bi bil ing. Piani avtoriziran kot inženier za gradinstvo, inženier za arhitekturo, inženier za strojništvo in kot zemljemerec. Vsled tega je izključil ing. Piani od volitve v smislu tozadevno ministerjalne naredbe 4. kategorije. Ker bi bila s tem takozvana Maglicheva stranka močno prizadeta, je proti tej interpretaciji naredbe protestirala, na kar se je volilni akt za italijansko sekcijo suspendiral, dokler ne poda ministerstvo za javna dela svoje interpretacije o avtonizaciji civ. inženierja iz vseh gradbenih strok. Namestništvo je prosilo za to interpretacijo telegrafično. — Slovenska sekcija je izvolila komornim svetnikom ing. Drag. Gustinčiča in ing. Josipa Skoberneta, namestnikom pa geometra Kristijana Pertota. Ker pa ne sme sedeti v načelstvu več, kakor ena tretjina svetnikov iz iste kategorije, ni še odločeno, ako obdržita oba izvoljena svetnika slovenske sekcije svoja mandata. Nemška sekcija je izvolila svetnikom ing. Wegererja in ing. Schiestla. Volitev se bo nadaljevala najbrže drugi teden. Izvolitve se sedaj še ne publicirajo.

Shodi N. D. O. v Kobljiglavu, Tomaževici in Gabrovici. — »Nar. delavska organizacija« sklicuje za nedeljo, dne 10. t. m. sledeče zidarske shode:

Ob 3. popoldne v gostilni K. Zega v Kobljiglavu.

Ob 5. popoldne v gostilni A. Petelin v Tomaževici.

Ob 6. zvečer v gostilni Bandel v Gabrovici.

Dnevni red vseh shodov: »Razmere zidarjev in organizacija«.

Poročevalca: Og. dr. A. Sosič in pravnik J. Polžar iz Trsta. Zidarji, udeležite se shodov v čim večjem številu!

»Radovljiska podružnica S. P. D. priredi v nedeljo dne 17. avgusta ob 3. uri popoldne veliko javno ljudsko veselico z koncertom in prosto zabavo v Boh. Bistrici v parku kopališča »Danica«.

Vsem županstvom polit. okraja goriškega. — C. kr. ministerstvo za domobranstvo je izdalo nove odredbe, glede oddaje tovarnih konj c. kr. domobranstva

v zasebno uporabo. Knjižica, katera ima znamenje C—20 a, se izdaja v c. kr. dvorni in državni tiskarni na Dunaju proti plačilu 60 vin v različnih deželnih jezikih.

V nedeljo, dne 10. avgusta se vrši v Podgori velik javen ples v prostorih g. Štef. Breganta. Začetek ob 4. uri pop. Svira »odba iz Kojškega. Čisti dobiček je namenjen podgorskemu Sokolu.

CENTRAL BIO. — Danes in jutri se bo predstavljalo v tem kinematografu prvega reda veliko mojstersko delo Pathé-tovarne pod naslovom »Od sreče proči«. Ta film je 1200 m dolg ter je skozi in skozi v barvah. Razun tega nam bo predloževal jako priljubljeni »Pathé-časopis« najnovejše dogodiljaje po svetu. Med predstavo nam je zagotovljen muzikalični užitek na Fonoli-Bösendorferju. Zaradi udobnosti se lahko vstopi tudi med predstavo. — Jutri od 10. do 12. pr. p. veliki družinski sestanek z istim vspevedom.

Turške srečke so najbolj zanesljiva loterija, kajti vsaka srečka mora zadeti! — Prospekte razpošilja Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Narodna obramba.

Nekatere C. M. podružnice še niso izkazale svojih novih odborov, števila članov, imen delegatov in odposlancev k zaupnemu shodu na predvečer velike skupščine. Sporočamo ponovno, da bo velika skupščina 8. septembra v Domžalah, zaupno zborovanje pa po § 2. prejšnji večer v Ljubljani. Ker se morajo vabila in legitimacije kmalu razposlati, prosimo ponovno in nujno, da dajo družbinemu vodstvu vse podružnice, ki tega še niso storile, potrebne izkaze do 15. t. m. Pripominjamo obenem, da so ti izkazi potrebni tudi za družbini koledar-vestnik, ki se nže sestavlja. — G. M. Pr. v Ljubljani za poslano sliko pok. prijatelja dr. Košmelja 2 K. — V zadevi neke kazenske poravnave vposlal je g. odvetnik dr. Jos. Furlan v Ljubljani K 10, g. dr. Iv. Zabukovšek, odvetnik v Šmarju pri Jelšah, enakim povodom K 300, G. Emil Zorn, učitelj v Gorici je bil s tovariši izletniki primoran obedovati v italijanski gostilni v Krimu, družba se je odkupila z izplačilom narodnega davka 7 K 30 v. — Dijaki IV. gimn. razreda so poslali v spomin umrlega sošolca Vinke Razboršeka po g. Iv. Grobenšku 15 K 30 v. Hvala!

Prazne besede imajo gostilničarji, ki trdijo, da Tolstovrška slatina ni tako dobra, kot so druge kisle vode in še vedno točijo po svojih gostilnah druge tuje slatine. Gostilničarji, gostje prepričajte se sedaj o kakovosti Tolstovrške, ko se je vrecel zboljšal. Z novo polnitvijo bode gotovo vsak zadovoljen. Kako žalostno je dejstvo, da se na narodnih veselicah točijo le tuje kisle vode in se zdi marsikomu premalenkostno, da bi se pobrigal za to, da bi se na slovenski veselici točila le slovenska kisle voda Tolstovrška slatina. Torej nekoliko več doslednosti. — G. veletržec I. Perdan je poslal C. M. družbi 20 kuponov, kar svedoči, da je naročil 20 zabojev Tolstovrške slatine, družba pa dobi za vsak kupon 20 v. torej zopet 4 K. Zbirajte te kupone za družbo!

Briska C. M. podružnica naznanja, da se nje slavnost — proslava 25 letnice — radi nepričakovanih ovir bode vršila dne 31. avgusta in ne kakor prvotno naznanjeno 17. avgusta. Pri tem ponovno apeliramo na vsestransko vdeležbo. Podrobnosti sledijo v časopisju.

Gospodarske vesti.

C. kr. ravnateljstvo državne železnice v Trstu odda potom javnega razpisa dohavo rezanega lesa itd. za leto 1914. Podrobni podatki so razvidni iz listov: »Wiener Zeitung, Osservatore Triestino, Laibacher Zeitung in Avvisatore Dalmato« od 15. avgusta tega leta ter se zvedo pri oddelku III. c. kr. ravnateljstva državne železnice v Trstu. Rok za vlaganje ponudb: 10. septembra 1913 do 12. ure popoldne pri glavni pisarni c. kr. ravnateljstva državne železnice v Trstu.

Objava. — Otvoritev dvornega poštnega in brzojavnega urada v Miramaru. Povodim bivanja Njene cesarske in kraljeve visokosti prejasne gospe nadvojvodinje Marije Jožefe v gradu Miramar se bo tamkaj s 6. avgustom t. l. zopet otvoril

dvorni poštni in brzojavni urad ter dotična telefonska centrala. — V Trstu, dne 4. avgusta 1913.

Novo postajališče. — Dne 3. avgusta t. l. se odpravi med postajama Kranjska Gora in Dovje na progi Trbiž-Ljubljana v km 19.6 ležeče postajališče Gozd-Martuljek za osebni in prilajni promet. Prometni časi vlakov, ki se ustavljajo v tem postajališču, so razglašeni v od 1. maja t. l. veljavnih vozniških redih. Vozne listke izdaja čuvaj postajališča, prilaga se dopušilja proti naknadnemu plačilu pristojbin. V Trstu, meseca avgusta 1913. C. kr. ravnateljstvo državnih železnic.

Sokolski vestnik.

Zlet Slovenske Sokolske Zveze v Novomestu! — Naznanjamo, da se odpeljejo člani društev naše župe na ta zlet v soboto dne 9. t. m. z vlakom državne železnice, ki odhaja iz Gorice ob 7.28 uri zvečer. Zbirališče na goriškem državnem kolodvoru. Telovalci, vzemite s seboj telovadno obleko. Društva, ki doslej še niso naznanila vdeležence, naj to nemudoma store. Natanejša navodila so že razposlana. Nazdar! Predsedstvo Goriške Sokolske župe.

Telovalno društvo Sokol v Solkanu priredi dne 31. avgusta svojo veselico združeno z javnim nastopom telovadcev in naraščaja.

Telovalno društvo Sokol v Kobaridu priredi dne 24. avgusta t. l. III. javni nastop v Kobaridu na lastnem prostoru. V slučaju slabega vremena se vrši teden pozneje.

Telovalno društvo Sokol na Gradišču je bilo primorano svoj za 17. avgusta določen I. javni telovadni nastop vsled nepričakovano nastalih ovir preložiti, in sicer na prvo nedeljo v septembru, t. l. 7. septembra. — Ker je društvo še mlado, moralne in gmojne podpore potrebno, se nadeja ta dan od strani slavnega občinstva, kakor tudi od bližnjih bratov kar najobilnejše vdeležbe. Podrobnosti sporeda se pravočasno objavijo. Na zdar!

DR. J. SCHEINER — F. S.:

V stopinjah Tyrševih.

»Sokol« se je rodil v misli Tyrševi, ki je položil vanj svoje velike ideje in načrte. Po njegovem odhodu nam je ostala naloga, korakati v njegovi solnčni sledi in skušati prodreti v globino njegovih smelih, velikih misli, ki, prepojene ljubezni do domovine, do svobode in prosvete, do dobrega in krasnega, naj bude in ki naj stoletja žanemarijane in tlačene sile in sposobnosti češkega naroda vzbujajo v novo sveže gibanje in jih vrnejo v vrste življenja in napredka zmornih narodov.

Velika, vznešena, krasna naloga! Prerojenje sil naroda, zvišanje njegovih telesnih in npravnostnih sposobnosti, okrepitev proti udarcem vsakdanjih bojev in vseh različnih uplivov modernega življenja, ki ogrožajo posameznika in cele narode, kateri se ne brigajo za svoj prirodni razvoj!

Tako je velel čut samoohrane, želja po samostojnem češkem življenju, silni občutek posebnega določenega značaja in življenske moči, vzbujen od splošnega svetovnega gibanja za svobodo in enakost narodov, bolestinno izzvan z novimi poskusmi tlačenja vzbujajoče se narodne zavesti in kratenja one malo, nedavno dosežene svobode.

Ko smo pred mnogo leti, četica mladencev in mož, ustanavljali prvo sokolsko društvo, nas je vodila edino ta misel, da naš narod v tem krutem boju, v katerem je tu stal, potrebuje sleherne opore, da je tu treba celih, krepkih, odločnih mož, trdnih in neuklonljivih značajev. Vi-deč obzorje življenja našega naroda od vseh strani zamaženo in od vseh strani ogroženo njegovo bodočnost, sem sklenil, v kolikor bi zadostovale moje slabe moči, prispeti k ohrani in obrani naše narodne samostojnosti v tem večnem boju proti pohlepčnosti naših sosedov. Ali jo ubranimo brez silnih pesti, brez junaške volje, brez požrtvovalnosti, ki bi radostno in junaško žrtvovala domovini deset svojih življenj? Pesen Zabojeva o dveh bratih, ki sta šla v gozd in tam z mečem, mlatom in kopjem vadila svoje pesti in um, je krepkeje in krepkeje odmevala noč in dan

v moji misli in v mislih vseh mojih drugov. Tako je bil ustanovljen Sokol. Nalogo, pokazati tudi njegove žive cilje, sem imel za važnejšo, kot vsa pisana prava, veljavna le dotlej, dokler jim daje moč veljavo.

Tako je hrepnela junaška misel Tyrševa, vžigajoč vznemljiva srca junaške okolice in vzbujajoč iz groba smisel za zdravo, krepko, trdno življenje, za ozdravljenje, okrepitev in utrditev velike celote: naroda, stoletja teptanega, tlačene in do zadnjega drgeta moškega junaštva in sile poniževanega.

To ni bil trenuten plamen, razpihan od trenutnega razpoloženja in vročkrvnega navdušenja mladostnih misli; označenim nalogam je bila dana globoka, težka podlaga s prepričevanjem o nujnosti zdrave telesne vzgoje za vstajanje v bojih, za prevladanje odporov in za zagotovitev nadaljnjega dostojnega in uspešnega življenja. Sokolsko delo se opira trdno in neodvratno na zakon prirojenosti in nujnosti, na od zgodovine in vsakdanjih izkušenj potrjeni pojav, na prosti, neodvratni tok stvari, na ta večni boj za življenje in obstanek, v katerem podleže in odpade, kar je za nadaljno življenje nesposobnega in celoti škodljivega, puščajoč le sled za seboj, kot okamenian v vrstah skal, ali pa tudi v črkah knjige, ki se imenuje zgodovina.

Vse kar živi, hrani v sebi neizmerno množico sposobnosti in sil, ki razvijajoč se prirodnimi potmi, ena iz druge, po vplivanju okolice in raznovrstnih moči, prihajajo do veljave, oblikujejo razvoj in stopnjo stvarstva do popolnejših in popolnejših oblik. Te spremembe se ne vrše v posameznem bitju, ampak v celih pokolenjih in tekom dolgih vekov, v katerih se vzbujajo vedno nove in nove sile, se ustvarjajo novi stvori in možnosti, tlačeč v ozadje stare, preživele pojave in nepotrebne, življenja nezmožne stvore.

Tudi človek je došel do svojega današnjega stanja le s polaganim razvojem telesnih in duševnih, v njem dremajočih zmoglosti, in je podvržen tej večni, nikdar ne prenehajoči spremenljivosti, ki urejuje njegov mravnostni in fizični ustroj, njega prirodnost, značaj in sposobnost, priganjajoč ga z neizmerno silo neprestano v nove in nove svetove, kjer odpada in izginja vse, kar ne zadošča bistrenu toku časa, v katerem podleže in pogine, kar ne odoli odporu in pritisku razvijajočih se tekmecev. En sam velik boj je to, v katerem se človek spoprime s narodo in človekom; čim više stopa njegova inteligenca, tem silnejši je ta odpor, tem nevarnejše orožje.

Z rastočo izobrazbo zahteve na človeštvo, njega duševne in telesne sile so napete v strahovito rastoči meri in gorje narodu, ki zaostane v tem napredku. Gorje narodu, ki neglede na vedni in neprestani razvoj, zastavi korak na skupni poti in najsibo iz lastne udobnosti in lenobe ali pa zmagani od nasilja, zastane v svojem napredku — tak se vleče upehano za ostalimi in izginja polagoma iz površja, kot nepotreben in ničvreden pojav v vrsti silnih in zdravih stvorov. Na ta način se zgube celi narodi, cela plemena, ki jim lastni razvoj ni na srcu, zrušijo se cele države in največje vlade, kakor od valov izpodjedene skale v silovitem navalu oceana.

Zraven silne prirode s tisočermi zasedami in blodnjami, zraven človeka — neprijatelja, oboroženega z najrazličnejšim orožjem, nastaja v novi dobi človeku samem najnevarnejši sovražnik, ki prispeva največ k propadu in oslavljenju svojih sil. Prosветne zahteve so pri nekaterih slojih napete do skrajne mere, izrabljajo vso njihovo energijo in delo, radi česar ostaja vse ostalo ob strani in pozabljeno, in, ravnotežje telesnega in duševnega življenja je zelo ogroženo. Zanimarjeni in izmozgani telesni ustroj postaja končno, mesto nutila in vira duševnega dela, grozno breme, izvor neskončne bede in bolezni, ki uničuje sveže razpoloženje in jasni mir misli in dela življenje nadležno in nesrečno.

Delo, telesni napori in v njem obsežna telovadba in okrepitev našega ustroja je znižano v moderni dobi sploh na najmanjšo mero, nasprotno pa, dela in enostranski tovarniški posel, pritiskajo sistematično in uničujejo v gotovem smeru tekom stoletij pridobljene telesne sposob-

nosti; uničujoč zdravje in prirojeni fizični razvoj. Zasedujete dalje važne posledice rastočih osebnih potreb na eni strani in rastoče nedostatke sredstev v njihovo zadostženje na drugi strani, opazujte slabe vplive lahkomiselnega, nenaravnega zapravljanja sil v raznih smereh gospodarskega, socialnega življenja, brez skrbi za nadomestitev in njihovo zopetno pridobitev in spoznate, da je naše življenje danes težko, nevarno, ogroženo, da je njegovo ravnanje sumljivo otreseno, da grozi modernemu človeštvu temna in žalostna bodočnost, če se ne potrudimo za izdaten, globoko idoč prevrat v uredbi svojega življenja; v prospeh svojih telesnih fizičnih sposobnosti.

Ta neizprosni tok reči, potrjen od cele minulosti, ležeče za nami, kaže človeštvu in posameznim narodom jasno pogoje srečnega in trajnega življenja.

V vsestranski, svobodni razvoj vseh človeških sposobnosti in sil, kjer druga drugo vzajemno dopolnjuje in v harmoničnem razmerju k vsestranski popolnosti človeka prispeva — je pogoj in železni zakon čegar zanemarjanje pomenja razpad in pogrubi tudi najmočnejšega in največjega ustroja. Napetost duševnih moči v tako veliki meri se mora, ako naj bo trajna in zdrava, opirati na silno in trdno fizično podlago, na zdravo, svežo telesno moč, ki podpira ves organizem, daje vsemu delovanju vedno nove in sveže vspodbude, podžiga sposobnosti, uničuje strasti, dela telo in duha sposobnega za odpor in boj in vodi človeško bitje v ubrano, mravnstveno, plemenito in močno celoto.

Kakšen zaključek sledi iz tega za nas? Če podleže vse človeštvo temu neizprosному zakonu narave, če morajo tudi največji narodi gojiti primeren razvoj svojih sil v vsakem času, pada ta zakon s toliko večjo silo na naš neznamen in številno majhen narod, izdan od vekov tolikim bojem in nanj naperjenim napadom. Ta trdi delež, ki nam je bil dan, če hočemo kot poseben in svobodni narod živeti, če hočemo ta svoj govor in narodnost sebi in svojim potomcem ohraniti, nalaga ravno nam tem težjih in večjih dolžnostih do samih sebe in do naroda, do one celote, v katero smo od narave na veke združeni. Ta vez, ki določuje našo narodnost, posebna plemenska tvorba, z lastnimi nazori, močmi, sposobnostmi in težnjami, počiva jo na skupnem krvnem, rodovnem izvoru, v kolikor jo je sploh možno ohraniti — je bila vedno najsilnejši nagon k našemu napredku in povzdigi, najizdatnejši podžig v bojih za nas kulturni, gospodarski, mravnostni in socialni razvoj, ona je povzdignila naš narod v gotovih dobah na vodilno mesto v svetovnem kulturnem ravnanju, ona je tudi navdahnila naš narod k najbolj junaškim bojem svetovne zgodovine, ona je zamogla celo v dobah najtežnejše mravnstvene in gospodarske bede vzbuditi smisel za nove silovite napore in nove boje za našo osvobodbo in povzdigo. V njej počiva neskončna moč, priganjajoč k največjim činom, k obupnemu odporu proti pritisku, k najsikrajnejšemu napetju sil za skupno stvar — v njej leži ohranitev javne mravnosti in dobrin — kakor dokazuje zgodovina na tisočermi mestih.

Zato ni zgolj preživel preludij, oziroma osebna slabost, niti ne brezpomembna igrača, delovanje za ohranitev te vezi v njenem prvotnem pomenu, sestavi in sili, v njenem posebnem značaju in bistvenem pojmu. Tu gre za več kot za trenutno vprašanje, tu gre za napredek človečnosti, mravnosti in prosvete, za povzdigo dostojanstva in blaginje človeka v vseh smereh plemenitega hrepenenja.

Ohranitev te vezi je radi tega najsvečejša dolžnost ki nam jo nalaga ne-le spomin dni minulih, ne-le odziv stare slave in moči, ne-le prirojeni, rodbinski nagon, čast, tradicija in navada naziranja, ampak tudi skrb za nadaljni lastni, in razvoj cele naše okolice, lastna korist in prospeh, ki nahaja v narodu najvarnejših tal in ohrane.

Kako izpolniti to dolžnost, kako zagotoviti narodu, občini, rodbini in sebi trajno srečo, je bilo zgoraj splošno navedeno.

Z ozirom na naše razmere, se javlja ta naloga z ozirom na težji in ogroženi naš položaj, mnogo sestavnejša in širša ker se moramo v njem bojevati ne-le z ovirami in časovnimi zaprekami sploh, ampak tudi z močnim, grabežljivim, neubranljivim

telemecem, ki hlepi gladno po našem uničenju, ki od vekov ograža naše moči, ne plašeč se najsramotnejšega orožja in najpodlejših sredstev za naše uničenje. Malo je v zgodovini človeštva vzgledov tako neravnega in nenaravnostnega boja, malo tudi vzgledov tako žilave sile in volje do življenja na eni in brezobzirnosti na drugi strani.

V tem boju se križajo vsa orožja, se izčrpavajo vse sile — ki jih treba dan za dnem dopolnjevati, množiti in nadomeščati. Ta boj zahteva vsestranskega, ne-utrudnega in vsakdanjega dela v vseh smereh človeškega hrepenenja in, da povede k zmagi, mora biti podprt z vsemi sposobnostmi in lastnostmi, ki delajo človeka in ves narod krepak in nezlomljiv. Tu je slehernemu umerjen določen delež na delu, enemu na polju vede, drugim na umetniškem, tretjim na socialnem, nekaterim zopet na gospodarskem, drugim na političnem polju, vsem obenem pa je neobhodno treba gotove fizične dospelosti in sposobnosti, ki jih dela sposobne za popolno izvedbo teh malog.

Na tej podlagi je izdelal Dr. Mir. Tyrš program sokolskega dela. »Prva in splošna naša naloga tiči v tem, da smo pred drugimi poklicani ohraniti svoj narod pri oni vsestranski svežosti, ki narodom ne da umreti, pri oni trajni in sveži sili, pri onem telesnem, duševnem in mravnostnem zdravju, ki ne da vzrasti nikakemu pogrešku in s tem tudi nobenemu zastanku, nobenemu nazadnjaštvu, temu najhujšemu, da, moralnemu zločinu, zagrešenem na narodih.«

Tako je klical naš slavni vodja, tako se je glasilo geslo, za katerim so se zgrinjale prve sokolske čete in se uvrščale z ognjenim navdušenjem na delo v obrambo palega naroda. Torej predvsem ohranitev telesne moči, probuja davne žilavosti in sile čeških pesti in prs, okrepitev vsega naroda proti pogubnim vplivom današnjega življenja, njegova vzgoja za boj in odpor, ozdravljenje celega njegovega ustroja, zvišanje sposobnosti in mravnostne sile, — tako se je glasil ukaz, čegar izpolnitev nam je krasna, častna dolžnost.

Kar se je v stoletjih pogubilo, kar je bilo potlačeno od uničujočih vplivov politične, mravnostne in gospodarske sužnosti, naj bo znova probujeno in vrnjeno s pomočjo vsestranske primerne vzgoje na zdravi fizični podlagi, ki jo moramo šele pridobiti s krepko telesno vzgojo, z moškimi vajami. Ta zdrava podlaga naj bo poroštvo mravnostne sile, vir duševne energije, samozvesti in hrabrosti, ki ustvarja pravih možkih značajev. Gre tu torej za telesno in mravnostno očiščenje, probujeno in oživljenje vsakega izmed nas, da bi se v posameznikih povzdignil ves narod in se povzpelo do velikih dejanj.

V razmerah, v katerih živimo, ni časa niti mesta za sladkobolno filozofiranje. Ko skriva vsak dan v sebi zased in napadov na naše grlo; tu je treba predvsem celih in trdnih mož, kojih razum, pogum in mrav se opira na polno, svežo in cve-točo telesno moč.

To naša naloga, naša smer in cilj! To naš delež v obrambnem in rešilnem delu, to naše poslanje!

Kdo bi mogel, stoječ na tem stališču, govoriti o nepotrebnosti in preživelosti naše stvari? Kdo bi mogel pravično soditi, odvracati Sokolstvo od tega dela in mu dajati drugih, oddaljenjših ciljev?

Danes, po celih desetletjih, vzbujamo znova v spomin ta gesla, za ktera stojimo trdno in neodvratno in jih kličemo v naše vrste s tem globljim in upravičenejšim prepričanjem, da se pri pravilnem pojmovanju in izpolnjevanju prevzetih dolžnosti, pri poštenem in nesebičnem namenu vseh, ki se glase k našemu praporju, posreči priveriti stvar tja, kjer si jo je želel videti naš vodja.

Korakajoč v svetli sledi Tyrševi, skušajmo se čimbolj približati njegovemu idealu — povzdigi in okrepitvi naroda za njegovo svobodo in prostost, za njega trajno življenje in častno bodočnost!

Od vekov stojimo tu na najsikrajnejšim postojanki Slovanstva, izdani najhujšim napadom mnogokratno močnejšega neprijatelja, od vekov branimo svoje golo življenje proti divjim valovom tujerodnega navala, od vekov nastavljamo svoja prsa in čela krutemu orožju, ki bije po nas — in vendar smo si upali do danes

odbiti navale proti nam, vendar smo ohranili svojo rodno grudo nasilja in stojimo tu vkljub sovražnemu pritisku, ki se je doslej zamaš trudil izkoreniniti nas.

Česar nam je manjkalo gledé števila, to je od vekov nadomeščala ljubav do rodnega jezika, ljubav do naroda in domovine, hrepenenje po svobodi, prostosti in enakosti, ki je gojila v našem narodu smisel za mravnost, disciplino, bratstvo in družnost, za samozatajevanje in požrtvovalnost, za delo in moč, kar držati in gojiti tudi nadalje je naša naloga, je cilj velikih idej Tyrševih. In čim silnejši je pritisk na nas, čim hujši so napadi na naše življenje, čim nevarnejši so vplivi, izpodkapa-joč naša rodna tla, tem vstrajnejši bodi naš odpor, tem izdatnejše naše delo!

Po vzgledu slavnih prednikov spoji-mo in uredimo svoje vrste, utrdimo jih v disciplini in mravnosti, ojačimo jih v vezjo čistega, nesebičnega bratstva, vzgojimo jih z vzajemno ljubeznijo, okrepimo z vajo in močnim življenjem v ohrano in varnost celega naroda.

Pokoncu torej, na delo! kamor kliče ukaz vodje, naj v tej splošni tekmi za svobodo in povzdigo naroda dosežemo prvo zmagovalno ceno.

Naprej!

Razne vesti.

Kongres narodnih strokovnih organizacij dne 15, 16 in 17. avgusta v Ljubljani se bo vršil potem vspejedu: Dne 15. vel. srpana ob 11. uri predpoldne v mali dvorani Narodnega doma v Ljubljani otvoritev kongresa. Popoldne od 3—7. ure ter v soboto 16. vel. srpana od 9—12. ure predpoldne, od 3—7. ure popoldne poročila in razprave o predmetih. 1) Položaj na Slovenskem: a) Delavstva in usluž-bencev vseh strok; poročila g. dr. Josip Mandić iz Trsta; b) trgovina in industrija; poročila g. dr. Emil Brezigar iz Gorice; c) o splošnem položaju; poročila g. dr. Vladimir Ravnihar iz Ljubljane; d) ljudsko in strokovno šolstvo; poročila g. Ivan Dimnik iz Trsta; e) gledé ženskega vprašanja; poročila gospa Minka Govekarjeva iz Ljubljane; soporočevalka gđ. Manica Komarova iz Ljubljane; f) glede mladinske organizacije; poročila g. Dragotin Širok iz Trsta. 2) Socialno zakonodajstvo: a) obrtni zakon, b) bolniška blagajna, c) zavarovalnice proti nezgodam, d) starostno zavarovanje, n) zavarovanje za brezposelnost, in onemoglost; poročila g. dr. Tone Gosak iz Ptuja. 3) Zadrugištvo in samopomoč; poročila g. Miloš Stibler iz Celja. 4) Naše naloge in cilji: a) v organizatoričnem smislu, b) program dela, c) taktika in sredstva; poročila g. Kamil Černe iz Ljubljane. — V nedeljo 17. avg. izpred od po mestu do mestnega doma, kjer se ob 11 uri vrši **manifestacijsko zborovanje**; poročila kot glavni govornik g. dr. Josip Mandić iz Trsta. — V nedeljo 17. vel. srpana se vrši na vrtu Narodnega doma **velika ljudska veselica** v korist družbi sv. Cirila in Metoda. — Slovenci! Vabimo Vas na te prireditve!

Zaveza jugoslov. učiteljskih društev praznuje 6. in 7. sept. 1913 v Ljubljani svojo 25-letnico. obenem se vrši zbor delegatov Zveze slovanskega učiteljstva, 7. sept. v ljubljanskem Narodnem Domu slavnostno zborovanje. Jubilej je velepo-memben in se bomo z njim še pečali. Naj se ga udeležijo vse učiteljstvo in z njim ves narod! Narod brez šole nima bodočnosti, zato skrbimo za dobro šolo in podpirajmo učiteljstvo povsod in vselej!

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpečo neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsimi drugimi drastičnimi čistil. kroglicami in grenicami.

Cena orig. škatle K 2—
Ponarejanje se sodi jako zasleduje.

Moll-ov Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečino olajšuje in razpustilo staro-rano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 2—

Na prodaj po vseh lekarnah in mirodlinicah. Glavna lekarna

A. MOLL, c. in kr. dvor. založnik, Dunaj, Tuchlauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironcoli, G. Cristofolotti.

Književnost.

Aškerčeva čitanka. — Uredil in uvod napisal dr. Ivan Prijatelj. Izdala in založila »Svobodna Misel«, v Pragi 1913. Gregor & syn. S pesniškovo sliko, strani 182. Cena 1 K, v boljši opremljeni 1'80 K.

Slovenska sekcija »Svobodne Misli« je doprinesla kulturno dejanje prve vrste. Leto po smrti največjega slovenskega epika Antona Aškerca je izdala »Aškerčeva čitanka«, zbirko izbranih, po naziranjih, misli, pesniškem izrazu, jeziku in obliki najlepših in najboljših Aškerčevih pesmi. Tu najdeš vse, kar je razvnelo naše očete in sploh starejšo generacijo, ko je še bila mlajša, vse pozive narodu na boj, zgodovinske spomine, staro slovensko in kmetijsko pravdo, pa vse zamišljene refleksije filozofa, in zopet pripovedu-jače balade, — vse to biseri našega slovstva, mejniki slovenske književnosti, pa tudi mejniki slovenskega in naprednega političnega in kulturnega dela in boja. — Znamo kulturni zgodovinar, sourednik »Vede« dr. Ivan Prijatelj je priredil izbiro ter napisal knjigi uvod, kjer pravično ocenjuje Aškerčev umetniški in književni pomen pa bistvo njegove poezije. — Urednik in izdajateljica ste s tem postavila pesniku — heroju vreden spomenik ter se mu v imenu naroda vsaj malo oddolžila. Naj bi našlo njuno delo obilo vrednega odmeva pri slovenskem razumnstvu: Omogočeno je s to izdajo, da ima lahko vsak dijak, vsak delavec in kmet v rokah najbolje, kar mu je dal veleum našega naroda, — pa tudi kjer je zbral ljubitelj v svoji knjižnici vsa Aškerčeva dela, bo »Čitanka« na mestu kot nekaj pregled kulturnega dela velikega pesnika in umetnika kakor tudi velikega misleca in narodnjaka.

»Nauk o serviranju.« — Izšla je znamenita bogato opremljena strokovna knjiga »Nauk o serviranju«. Priznati moramo, da je ta knjiga neobhodno potrebna za Slovence sploh, zlasti pa za slovensko gostilničarstvo, ki dosedaj še ni imelo strokovnega slovstva v slovenskem jeziku. Ker je knjiga poljudno pisana, razven tega pa v njo sprejetih 85 tabel z najrazličnejšimi vzorci in s 338 nazornimi slikami, se vsak prav hitro in lahko seznani z dandanes po celem svetu uveljavljenimi načeli in predpisi glede serviranja. Slovencem nam te vrste knjig primanjkuje. Knjiga je narav- reč v prvi vrsti namenjena gostilničarske- mu obrtu in radi tega ne bi smela manjkati v nobenem hotelu, v nobeni restavraciji in gostilni, ki se peča s postrežbo odlič- nejših gostov in tujcev, imeti bi jo moral vsak natakar, vsaka natakarica, da se iz nje ob vsaki priliki lahko pouči o pravilni postrežbi, manjkati pa bi ne smela tudi v nobeni boljši hiši. Posamezna poglavja, kakor »Razvrstitev jedi pri obedih«, »Sna- ženje servisa in ravnanje z njim«, »Kako se mize pogrinjajo«, »Serviranje posame- znih obedov«, »Slavnostna miza« in »Ho- telski service« so namreč ravnotako ve- ljavna za privatne hiše kakor za gostilne. Zaradi tega bo marsikateri gospodinja s to knjigo zelo vstrožena, ker jej bo dajala zaslonbo napram poslom, da še več našla bo v njej marsikatera navodila, ki jo bodo obvarovala večkrat občutne škode. Knjiga se ne peča samo s tem, kako se mora pri serviranju splošno nastopati napram go- stom, bavi se tudi z vsemi pripravljalnimi deli, skratka ozira se na vse možnosti in daje za vsak slučaj zanesljiva navodila, tako da je onega, kdor je znan z nje vse- bino, le težko spraviti v zadrego. In priz- nati moramo, da je pri nas Slovenci zlasti ob raznih slavnostnih prilikah radi nepo- znanja splošno veljavnih mednarodnih predpisov marsikdo v zadregi, pa naj si je že gostitelj ali tudi samo gost. Reči mora- mo zato, da smo s to knjigo storili korak naprej, da smo se tudi na polju postrežbe

približali drugim narodom. Želeli bi le bilo, da bi se v tej knjigi uveljavljena načela in pravila glede postrežbe čim prej vpe- ljala po vseh naših gostilnah in po vseh naših boljših hišah. Zlasti je samo pripo- ročati, da si knjige ne preskrbe samo vse naše boljše gostilne in v teh potrebi na- merjeno osebje, marveč tudi vse naše boljše privatne hiše. V platno vezana knji- ga se naroča, oziroma dobi pri »Deželni zvezi gostilničarskih zadrug na Kranj- skem« in pri upravnistvu »Gostilničarske- ga Vestnika«, Ljubljana, Gradišče 7, ter stane 5 K. Pošilja se samo proti naprej plačani naročnini ali proti poštnemu pov- zetu. Za poštnino se vračuna še 50 v, za povzetje pa 70 v.

Prečeli smo »Junaki svobode« in Augusta Šenoa znameniti roman »Kletva«. Zdi se nam zločin prevajati iz hrvaščine na slovenščino, zato teh knjig ne priporočamo.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.
Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčič).
Zalaga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorec«.

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«. Istotam se sprejemajo abonenti po dogo- voru po zelo nizkih cenah.

Proda se

radi družinskih razmer prav lepa **doonadsiropna hiša v Cerknem** na sredi trga, pripravna za vsako obrt (posebno za peka) pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na **A. R. Cerkno**, poštno ležeče.

Slovinci!

Podpirajte in poslužujte se **Prve slovenske brivnice v Gorici**,
Gospodarska ulica št. 1 (nasproti Fontu).
Postrežba solidna in snažna.
Za obilen obisk se priporoča
FRAN NOVAK, brivec in lasničar.

Sode



v veliki množini

iz slavonskega in domačega bukovega in hrastovega lesa izdeluje in prodaja sodarska zadruga v Tacnu, pošta št. Vid nad Ljub- ljano, postaja Vižmarje.
Sodi so v skladiščih v velikosti od 60 lt. do 100 hektl. po jako nizkih cenah.
Za vse od nas poslano blago se jamči.
Dogovori pismeno po našem ceniku.



Letovišče

Bohinjska - Bistrica Bohinjsko-jezero

v Triglavskem pogorju, na progi državne železnice Ture-Adrija, 1½ ure oddaljen od Gorice. **Alpska klima**, izborna voda, ugodne zveze za zlete in gorske ture. Stanovanja v gostilnah, vilah in privatnih hišah. — Zmerne cene. —

Prospekte in informacije:
Prometno društvo v Bohinjski Bistrici

NAJBOLJŠA / TREHA / SEDANJO / FI
Firmit — / KRILJEVEC

Asbestni cementni skriljavec firmit je umeten kamen najboljšje vrste

FIRMITOVE TOVARNE ZADR. ZOZ WEISENBACH TRIESTINGI
/ PODNJE AV. TRIJSKO 6X
ZASTOP. TVO IN ZALOGA
G. GREGORIČ - GORICA OZKA ULICA 71

Ljubi, moj kam greste?
K BATJEL-U
v Gorico
Stolna ulica 2-4

po novo dvokolo, Micka po šivalni stroj, Jože po gra-
mofon in Tinčo po kmet. stroj.
Tam je velika zaloga in mehanična delavnica.
Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Ugodna prilika!

Radi preselitve na št. 19 se prodaja vse blago in sicer: zlate in srebrne žepne ure, stenske ure, budilnike, šivalne stroje, raznovrstna druga zlatnina in srebrnina **po tovarniških cenah.**
Jakob Šuligoj,
urar c. kr. državnih železnic
Gorica, Gospodarska ulica št. 25.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem **zapri** **podružnico v Gosposki ulici.**
Izgotovljene obleke za gospode in otroke prodajam sedaj edino le v
CORSO VERDI št. 11
(nasproti izvoznemu trgu).
Z odličnim spoštovanjem
I. Felberbaum.

Sedlarska delavnica Ivan Kravos - Gorica
na Kornu št. 11.

Zaloga vsakovrstnih konjskih vpreg in raznih potrebščin za konje, kakor tudi velika izbira usnatih torbic, kovčegov za potovanje, stnic in denarnic; razni nagobčniki, ovrtniki, biči, vrvice za pse itd. Barvanje in tape- ciranje raznih kaleseljnov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno. — **Nahrbtniki za planince.**

Komlčna tvornica Tralskrohen pri Danaju
LIEBLEIN & C. o
Cementna malta, beton, apnena malta napravi neprodorno za vodo samo
STEARIT (obl. zavarovano).
Najidealnejše sredstvo za osušenje vseh vrst in za zadržanje talne vlažnosti.
Nepremočljive fasade z apneno malto.
Malta zmešana s Stearitom ima 50-100% večjo trdnost kakor druge primese. (Izradno preizkušeno).
Edina prodaja in zastopstvo:
F. P. Vidic & Komp. — Ljubljana.

Sante Busolini

trgovec z jedilnim blagom v Gorici naznanja slav. občinstvu, da je preselil svojo trgovino iz dosedanjih prostorov na Kornu št. 13

v ulico sv. Antona št. 2
tik trgovine g. Ig. Samig.

V novih prostorih bo postregel slav. občinstvu z najboljšim blagom, nizkimi cenami in dobro postrežbo. — Istotako tudi v svoji

podružnici v Solkanu št. 311.

Obenem priporoča svojo **apnenico** v Solkanu. Cenj. naročila se sprejema v trgovini v ulici sv. Antona št. 2 in se izvršujejo točno.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen GORICA

Jos. Verdi tekališče št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju
od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Ljubljanska kreditna banka podružnica v Gorici

Centrala **Ljubljana**, podružnice: **Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.**

Delniška glavnica K 8.000.000
Rezervni zakladi K 1.000.000.

Vloge na knjižice po 4¾%, v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev, vseh vrst deviz-valut.
Borzna naročila.
Promese za vsa žrebanja.
Vnovčenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev.

Eskont meuc.
Slavbeni krediti.
Predujmi na vrednostne papirje.
Srečke na obroke.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje.
Safes.
Nakazila v inozemstvo.
Kreditna pisma.

Napredek vede!



Najenergičnejše in gotovo
se zdravi sifilis s sve-
tovnim sredstvom

- IORUBIN CASILE -

Stotine zdravniških potrdil
potrdjuje, da se uretralna
žozenja, prostatitis, ure-
tritis in meh. katarji ko-
renito ozdravijo s

Konfeti Casile

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi
bilo treba rabiti zelo nevarnih cevč (silinge)
popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in
pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo
uretralna žozenja (prostatitis, uretritis, cistitis,
mehurje katarje, kamen, nesposobnost za za-
drževanje urina, sluzaste tokove itd. — Skatija
konfeti Casile K 350.

Iorubin Casile, najboljša protisifilitična in
pokivljajoča kričistilno sredstvo, ki se uporablja
z uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci,
kostoboli, lahias, vnetju klez, polnim madežem,
izgubi semena, polucijam, spermatoroi, sterili-
teti, neurasteniji, energični razkrojvalci uri-
novne kisline itd. — Steklenica Iorubina Ca-
sile K 350.

Vbrizganec Casile zdravi beli tok, akutne
in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endo-
metritis, vnetje in izpad maternice itd. —
Steklenica vbrizganca Casile K 350.
Kdor želi večjih pojamil, tiskovin itd. naj na-
slovi dopis na lekarno Serravallo na g. Casile
Trst, ki poda odgovor s obratno pošto zastoni
in z vso rezervo. Priznani medicinski izdelki
CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih le-
karnah. — V Gorici v lekarnah Cristofoletti
in Tromba. 6-1

IZIDOR NANUT

avtorizovana stavbena turdka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa
stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne
načrte, proračune in kolavdacije po
najnižjih cenah.

Mirodilnica, papirnica in tovarna šolskih zvezkov

Kožnar & Cⁱ — Gorica, tik sadnega trga.

Najcenejši nakupovalni vir.

Na drobno in debelo.

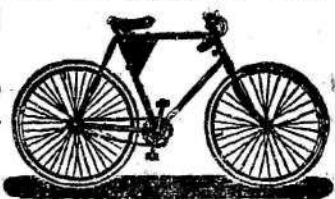


Kupujte samo dvokolesa „Gerice“ in „Altena“,
ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše
vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najprak-
tičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako-

vrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj
teče brezšumno in je jako-trpežen.

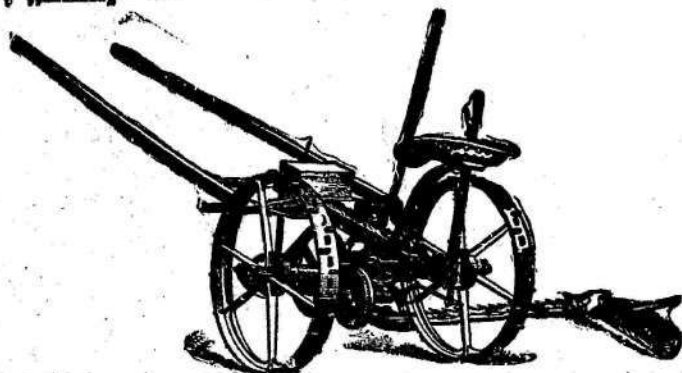
Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to
stroko spadajoče predmete se dobi po to-
varniški ceni pri trdki



Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

Velekoristne, za vsakega posestnika senožeti neuprljive
kosilne stroje vseh sistemov kakor: izvirne ameriksne
„DEERING“, ki so priznane najboljše, dalje:
„Johnston“, „Osborne“, „Cor-
mick“, „Zmaj“ itd.



ter grablje in obračalnike za seno, čistilne in navadne mlatilnice,
slamoreznice, vratila, motorje, stiskalnice za seno in sadje in sploh vse
druge poljedelske stroje priporoča v največji izbi ter po znano najnižjih
cenah edina domača turdka te stroke na Kranjskem

FR. STUPICA V LJUBLJANI

Marije Terezije cesta št. 1.

Največja zaloga orodja in železnine ter stavbnega materiala.
Krasno ilustrovani slovenski obsežni ceniki na željo vsakomur brezplačno na
razpolago.

Udlikovana pekarija in sladničarna

Karol Draščik

v Gorici, na Koran v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfi-
nejšega peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, odlikovane velikonočne
pinice itd.

Prodaja različna fina vina in likerje
na drobno ali v originalnih butelkah
Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogo-
brojna naročila ter obljublja solidno postrežbo
po jako zmernih cenah.

Lekarna Cristofoletti

v Gorici.

ŽELODČNE KAPLJICE

z znamko sv. Antona Padovanskega.



Zdravilna moč teh
kapljic je neprekosljiva.
— Te kapljice vredijo
redno prebavljanje,
če se jih dvakrat na dan
po jedno žličico popije.
Okrepé pokvarjeni že-
lodec, storé, da zgine
v kratkem času omo-
tica in životna lénost (mrtvost). Te
kapljice tudi storé, da človek raji je.

(Varstvena znamka).
Cena steklenici 60 vin.

Cristofolettijeva pijača iz Kine

in železa, najboljši pripomoček pri

zdravljenju s trsknim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vin.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

— oljkinega olja

prve vrste

najboljših turdk iz Istre, Dalmacije, Maltette, Bari in Nica

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112

120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240

za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Pošilja poštnine prosto na dom. Posodo se

pušča kupcu do popolne vporabe olja; po

vporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga

mila in sveč.

Cene zmerno.

Glavna zaloga

Palma podpetnikov



A. Drufovka

Gorica, Raštelj 3.

Zaloga usnja.

Anton Potatzky v Gorici

naslednik Joz. Terpin.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče mrahorškega in drobnega
blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojaše in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni veneli. — Našne
knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih
ter na deželi. * 35-8

Prvo Vacuum goriško čistilno podjetje

Gorica, Via Ascoli št. 20.

Priporoča se za čiščenje novih stavb, javnih uradov, gledišč, cerkev,
šol, sanatorjev, hotelov, kavarn, restavracij itd. — Pri privatnikih:
osnaženje prahu na hišnih opravah kakor: strop, stene, preproge,
zaves, pod, oblazinjeno pohištvo, draperije, postelje itd. — Nama-
zanje in poliranje parketov ter čiščenje sip. — V shrambo se
sprejema preproge proti mesečnemu plačilu in po zelo nizkih cenah.

109-31

Posluži se s proračuni in prospekti.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

:- s poševno obrezo in priveznim nastavkom. :-

Brez odprtih navzgor! — Streha popolnoma varna pred nevihtami!

:- Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti. :-

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se sprejmejo.

